

مذاكرات تجاري و سازماني

(مدیر انجمن ملي مديران ايران و اروپا)

انواع روشهای مذاکره

■ مذاکره غیراصولي

برنده شدن یا معامله به هر ترتیب

برد - باخت

باخت - برد

باخت - باخت

■ مذاکره اصولي

برد - برد

مذاکره غیر اصولی

معامله به هر ترتیب

- مسالمت جویی و نرمش
- ❖ علائم مسالمت
- (1) اصرار و گاهی التماس بر مذاکره
- (2) عدم طرح هرگونه درخواست
- (3) گذشت فرساینده از درخواستها
- (4) ارائه شخصیتی قابل انعطاف
- (5) رضایت شرکایم با من
- (6) حضور زودتر از موقع و مراجعه بیش از حد
- (7) همراه حلی بدهید می پذیرم

برنده شدن به هر ترتیب

- موضع گیری و پافشاری بر مواضع
- ❖ علائم موضع گیری
- (1) امتناع از مذاکره
- (2) طرح درخواستهای افراطی
- (3) خواسته های فزاینده
- (4) نمایش غیر قابل تغییر و انعطاف
- (5) شریک سرسخت
- (6) تاخیر حساب شده
- (7) یا پذیر یا رد کن (روشن یا خاموش)

مذاکره اصولی

- برقراری ارتباط برای رسیدن به توافق براساس راه حلها و راهکارهایی که بر معیارها و موازین قابل قبول استوار بوده و منافع طرفین را منصفانه تامین نماید.

اصول چهارگانه مذاکره اصولی

- 1- اشخاص را از موضوع جدا کنیم.
- 2- روی منافع تمرکز کنیم نه روی مواضع.
- 3- برای تامین منافع متقابل راههای مختلفی بیاندیشیم.
- 4- بر استفاده از معیارها و موازین اصرار بورزیم.

اگر طرف مقابل .....چه ؟

اول : اگر طرف مقابل قوي تر بود چه ؟

دوم: اگر طرف مقابل واردبازي (مذاکره)نشود چه ؟

سوم: اگر طرف مقابل مذاکره غيراصولي کرد چه ؟

چهارم: اگر طرف مقابل دست به ترفندبزند چه ؟

مهارت‌های مذاکره

- آشنایی با فرهنگها
- انتخاب محل مذاکره
- آراستگی ظاهر
- رعایت ادب و احترام (حریمها و حرمتها)
- آشنایی با روانشناسی
- برقراری ارتباط موثر
- هنر سخنوری
- چهره شناسی
- زبان بدن

آنچه در شناخت بیشتر مخاطب و ارتباط موثرتر به ما کمک کند ما را یگ گام به موفقیت نزدیکتر خواهد کرد.

آشنایی با فرهنگها

- مفاهیم کلمات در فرهنگهای مختلف (مثل شیر=شجاع)(مثل پلنگ= درنده خو)(مثل گربه=نمک نشناس)(مثل اسب=نجیب)
- آداب و رسوم (تاثیر در رفتار اجتماعی: تقدیم گل دادن هدیه)
- رفتارها در محیطهای مختلف (خندیدن غذا خوردن استراحت کردن نشستن)
- علائق اجتماعی (به گروههای خاص اجتماعی یا موضوعات خاص: تیم خاص ورزش خاص شخصیت خاص حزب خاص.....)
- تعلقات صنفی گروهی و طبقاتی (دانشجویان اساتید کارگران تولید کنندگان توزیع کنندگان.....)

ویژه گیهای بارز طرف های خارجی در مذاکره

■ چینی ها : معمولاً با مترجم هستند بوروکراتیک عمل می کنند و وقت زیادی می گیرند.

■ ژاپنی ها : تیمی و سازماندهی شده با تخصص های مختلف اقدام می کنند. در پایان صورتجلسه ای را با انصاف تهیه و آنچه در مذاکره گذشته می آورند. رونوشت این صورتجلسه را برای اطلاع مدیر خویش از روند موفقیت یا شکست مذاکرات ارسال می نمایند.

■ آلمانی ها : منطقی هستند. نمایندگان شرکت های کوچک و خانوادگی به راحتی قابل کار هستند اما شرکت های بزرگی مانند **AEG** و کروپ و زیمنس و..... اهل بوروکراسی هستند.

■ انگلیسی ها : سیاست و اهل فریبند.

■ آمریکایی ها : سیستماتیک کار می کنند و لارژ هستند.

■ ایتالیایی ها : پیشنهادات غیرمتعارف و پنهانی دارند. بایست از خویشتن بیشتر مراقبت کنیم.

■ فرانسوی ها : نرمش ندارند و ما را جهان سومی می دانند.

■ فنلاندی ها : راحتند راحت مذاکره و معامله می کنند.

■ سوئدی ها و سوئیسی ها : منظم و خوش قولند.

■ هلندی ها : حرفه ای ترین مذاکره کنندگان

محل مذاکره یا زمین فوتبال

انتخاب محل مذاکره

(1) در زمین خویش

(2) در زمین حریف

(3) در زمین ثالث (میزبان کیست؟)

شرایط فیزیکی مکان مذاکره

(1) جلوه = (عدم تمرکز)

(2) نور شدید = (ناآرامی)

(3) حرارت = (کلافگی)

(4) دستشویی

پذیرایی

(1) نوعی لطف و احسان است.

(2) معمولاً میزبان تعیین کننده تراز مهمان است.

هدیه

(1) نوعی لطف و احسان است.

(2) گیرنده را مرهون و از نظر روانی مجبور به جبران می کند.

(3) گیرنده هدیه خود به خود در مرتبه ای پایین

تراز هدیه دهنده قرار می گیرد.

آراستگی ظاهر

■ جسمانی

استراحت

استحمام

اصلاح سروصورت

عطر (بوی خوش)

آراستگی مو

■ پوشش (لباس)

لباس رسمی

لباس غیررسمی

رنگ لباس

همنشینی رنگ لباسها

آراستگی لباس

رعایت ادب و احترام (حریمها و حرمتها)

■ حریمها

خصوصی-شخصی-اجتماع - عمومی

ترتیب وقت(وقت شناسی)

ترتیب درآوردن لباس

ترتیب قراردادن اشیا

ترتیب نشستن

ترتیب ایستادن

ترتیب قدم زدن

استعمال دخانیات = تجاوز به حریم دیگران

■ حرمتها

■ تقدم در سلام

■ تقدم در کلام

■ تقدم در معرفی (کارت ویزیت)

■ تقدم در دست دادن

■ تقدم در ورود و خروج

■ تقدم در پذیرایی

لزوم آشنایی با روانشناسی

- روانشناسی عمومی
- انواع شخصیتها از نظر روحی
- انواع شخصیتها از نظر حسی
- روانشناسی خط و شخصیت
- ارتباط خط و شخصیت
- ارتباط امضا و شخصیت
- (1) اقتدار گرایان (اندازه امضا)
- (2) تفویض گرایان
- (3) افراد رمانتیک (احساساتی)
- (4) افراد پرازورمز
- روانشناسی بازرگانی
- روانشناسی رنگها (معنی گلها) (روانشناسی کودک)
- قرمز: پرحرارت - خشمگین - متخاصم - سرشار از نشاط و عشق
- آبی: سرد - آرام - خوشایند - مطمئن - مهربان
- زرد: هیجان انگیز - بشاش - سرحال - شنگول - الکی خوش
- نارنجی: هیجان انگیز - نگران - پریشان - آشفته
- سبز: آرام - مطبوع - خوشایند - در کنترل
- سیاه: غمگین - جدی - مضطرب - نومید - ناراحت - مرموز - تسخیرناپذیر
- سفید: مسرور - شاد - سرد - آرام - پاک - یک رنگ
- قهوه ای: پرکار - فعال - جدی - با انگیزه

برقراري ارتباط موثر

ارتباط چيست؟

- خوب سوال کردن
- خوب شنیدن
- 1) طرح سوال باز
- 2) طرح سوال غيرمستقيم
- 3) يادداشت و خلاصه برداري
- 4) طرح استنباط و احساس درموقع مناسب
- 5) سکوت
- گوش سپردن
- حواس ديگر خود را مشغول نکردن
- گوینده را نگاه کردن
- ذهن را روي صحبت گوینده متمرکز کردن
- صبور و سکوت کردن

آشنایی با هنر سخنوری

سخنوری چیست؟

■ برقراری ارتباط برای اقناع و ترغیب مخاطب یا مخاطبان

- (1) شیوا سخن گفتن اولین توانایی لازم برای مذاکره است.
- (2) خوش بیانی (خونگرمی) طرح بحث خاص (نقل حکایت مثال یا شعر)
- (3) نظم افکار و ترتیب رشته سخن

آشنایی با چهره شناسی

- چگونگی انتخاب بازیگران نقشهای مختلف با توجه به چهره و اندام
- چگونگی چهره پردازی و ساخت شخصیت‌های مختلف
- چگونگی ماسک سازی و ساخت شخصیت‌های مختلف
- چگونگی مجسمه سازی و ساخت شخصیت‌های مختلف
- نقاشان و چهره نگاران شخصیت‌های مختلف
- کاریکاتوریست ها و چهره های شخصیت های متفاوت
- چگونگی شخصیت پردازی کارتون سازان (انیمیشن تصاویر متحرک)

آشنایی با زبان بدن

زبان بدن چیست ؟

■ زبان بدن (Body Language) بخشی از ارتباط غیرلفظی است.

زبان لفظی 7% صوت (آهنگ-ریتم-لحن) 38% و زبان بدن 55% از ارتباط را تشکیل می دهد

Albert Mehrabian,

”Communication Without Words,” psychology today(sept.1968): 52-55

■ حرکات و اشارات مانند حروفی هستند که در کنار یکدیگر قرار گرفته و کلمات را می سازند.

■ پیوستگی حرکات و اشارات در موقعیتهای متفاوت جملاتی می سازند که پیام های مختلفی را منتقل می کند.

■ با توجه به ارتباط نزدیک روان آدمی با حرکات و اشارات صادره از وی و نیمه آگاهانه بودن آن زبان صادقانه تری است.

■ زبان بدن ما را به حقایق ماورای گفتگو آشنا می کند.

■ زبان بدن ما را در برقراری ارتباط بهتر با مخاطب و انتقال پیامهایمان یاری می دهد

تدبیر در مذاکره چیست؟

تدبیر: پرداختن به مذاکره بعنوان یکی از موضوعات اصلی بطوریکه بخش مهمی از کارتلقی گردیده و به آن پرداخته شود. (از قدیم گفته اند: دعوای اول به از صلح آخر)

- برنامه ریزی
- پیش بینی
- آمادگی
- مطالعه و بررسی و کارشناسی
- جمع آوری و ثبت اطلاعات لازم
- تقسیم وظایف و مسؤلیتها

تدابیر کدامند؟

شگرد چیست ؟ انواع شگردها کدامند ؟

- شگرد : جملات , کلمات بدیهی یا بدیهیاتی که مورد غفلت قرار می گیرند
- مذاکرات غیررسمی و دوستانه
- توقف و قطع مذاکره (ارائه فرصت به مخاطب تا موقعیت خود را بهتر درک نماید.)
- ارائه بموقع راه حل‌های غیرمنتظره
- در اختیار گرفتن کنترل جلسه (تهیه چک لیست)
- چیدن آلبالویا خوردن تخمه (طرح دانه دانه موضوعات و اخذ مرحله ای امتیازات)
- قیمت سمساری (قیمت فوق العاده- بخشش کریمانه) (توقع شکنی- ارائه امتیازات کاذب)

روش عمومی مقابله با آن چیست ؟

ترفند چیست ؟ انواع ترفند کدامند ؟

ترفند: القا باورهای کاذب اطلاعات غلط و قلب حقیقت

- اختیارات مبهم و مشکوک (اونش بامن-بقیه اش بامن-....)
- اطلاعات نادرست و ساختگی (اطلاعات غیرمستند-رقیب کاذب-...)
- مقاصد مشکوک (طرح سوالات جهت دار برای رسیدن به نتیجه خاص)

روش عمومی مقابله با آن چیست ؟

نیرنگ چیست ؟ نمونه ای از نیرنگها

نیرنگ: روشهای فریبکارانه ای که با ایجاد جنگ روانی در تحمیل موضع غیرمنصفانه و نابخابکار می رود.

■ نشستن بر سر میز مذاکره (در کنار- میز نامناسب مثلا: میز گرد) (اطلاع از یادداشتها و بحثهای خصوصی)

■ حملات شخصی (استهزا- توهین- بی توجهی- پاسخگویی به تلفن) (عصبانی کردن- بهم ریختن کنترل روانی مخاطب- ایجاد تفرقه)

■ آدم خوب / آدم بد (فشار- کشش) (زمینه سازی — جلب دوستی)

روش عمومی مقابله با آن چیست ؟

بایدها: در مذاکره چه باید کرد؟

■ مشخص کردن:

(1) موضوع استراتژی هدف و برنامه

(2) چک لیست و پیش بینیها

(3) پیشنهادات و راه حلها

(4) اطلاعات قابل ارائه

(5) معیارها و موازین

(6) تیم مذاکره توجیه

(7) تقسیم وظایف و اختیارات

■ تعیین کردن:

(1) شرایط مذاکره

(2) محل مذاکره

(3) شرایط مکان مذاکره

(4) هدایا

(5) پذیرایی

(6) زمان مذاکره

(7) مدت و دفعات مذاکره

بایدها: در مذاکره چه باید کرد؟

■ آداب و اخلاق:

(1) صداقت

(2) صبر

(3) سعه صدر

(4) احترام و ادب

(5) آراستگی ظاهری

(6) انصاف

(7) معارفه

■ مهارت و تسلط:

(1) فن مذاکره اصولی

(2) زبان مذاکره

(3) زبان بدن

(4) روانشناسی

(5) تدابیر

(6) شگردها ترفندها نیرنگها

(7) ارتباط موثر و فن بیان

نبایدها: در مذاکره چه نباید کرد؟

■ اقدام:

- (1) دروغ نگوئیم.
- (2) همه راستها را نگوئیم.
- (3) حتماً نباید اطلاعات خود را افشا کنیم.
- (4) نباید به همه سوالات جواب دهیم.
- (5) به جدل و تقابل لفظی نکشیم.
- (6) مذاکره را به تقابل شخصیتها بدل نکنیم.
- (7) تحمیل نظرو اعتقاد نکنیم.
- (8) یکدیگر را در تنگنا نبریم.
- (9) پشت میز ریسک نکنیم.
- (10) با حمله شخصی دشمن نسازیم.

■ چون:

- 1- حرمت مذاکره از دست نرود.
- 2- طرف مقابل مجهز تر نشود. (اضطرار)
- 3- طرف مقابل مسلط نشود. (راه حل)
- 4- لزومی ندارد. (بعض اطلاعات)
- 5- زمان از دست نرود.
- 6- وجهه طرفین از دست نرود.
- 7- عکس العمل منفی ایجاد نکنیم.
- 8- احساس اجبار نکنند مجبور نشویم.
- 9- احتمال موفقیت بسیار کم است.
- 10- طرف را عیبجو و سرسخت نکنیم.

نبايدها

- 11- بدون آمادگي قبلي حاضر نشويم.
- 12- بدون استراتژي هدف و برنامه نباشيم.
- 13- خط کف رارونکنيم.
- 14- عصباني نشويم.
- 15- حرفي بدون تخصص و آگاهي نزنيم.
- 16- هرگز رابطه استاد و شاگردی ایجاد نکنيم.
- 17- با حرف زيادي زمان را هدر ندهيم.
- 18- با زيادي حرف زدن زمان را هدر ندهيم.
- 19- وقتي گوش نمي دهند حرف نزنيم.
- 20- بي قراري از خود نشان ندهيم.
- 11- بدون آمادگي مذاکره خوبي نداريم.
- 12- به نتيجه نمي رسيم مارابه نتيجه مي رسانند.
- 13- آخرين خط لورود.
- 14- کنترل از دست نرود. بهانه ندهيم.
- 15- خود را ضايع نکنيم.
- 16- تظاهربه برتري احساس تحميل مي آورد.
- 17- حرف نامربوط وقت رامي کشد.
- 18- توضيح زيادي وقت رامي کشد.
- 19- حرفمان هدرمي رود.
- 20- احساس ميکنند مضطرب هستيم.

نبایدها

- 21- بیشتر اوقات سواستفاده می شود.
- 22- طرف مظنون و گنج می شود.
- 23- نهایتاً به باخت منتهی می شود.
- 24- آنان نیز به ما نیاز دارند.
- 25- مترجم اعمال نظری کند.
- 26- باعث سو تفاهم می شود.
- 27- موجب بی اعتنائی به دیگران است.
- 28- موجب اوج گرفتن تقابل شخصی است.
- 29- نقطه ضعف ندهیم.
- 30- روی طرف مقابل را باز نکنیم.
- 21) با طرف مقابل رفیق نشویم.
- 22) بسرعت امتیاز ندهیم.
- 23) بدون تعادل امتیازات ادامه ندهیم.
- 24) اعتماد به نفس را از دست ندهیم.
- 25) حتی المقدور از مترجم استفاده نکنیم.
- 26) به زبان غیر مسلط صحبت نکنیم.
- 27) فقط به يك نفر خطاب نکنیم.
- 28) به رفتار و بیان نامناسب عکس العمل نشان ندهیم.
- 29) شوخی نکنیم.
- 30) پاسخ شوخی راندهیم.

نبايدها

- 31- بتوانند بهتر تصميم بگيرند.
- 32- تا ايجاد سو تفاهم نشود.
- 33- بي انصاف جلوه نكنيم.
- 34- القا نكنيم امتياز بزرگي گرفته ايم.
- 35- طرف را عيب جو و مقاوم نكنيم.
- 36- ذهنيت منفي ايجاد نكنيم.
- 37- تا موضوعي را نپروريم نتيجه نمي گيريم.
- 38- تقابل ايجاد نكنيم.
- 39- از ايشان نخواهيم كه خائن باشند.
- 40- ادب و احترام موضوعي بين المللي است.
- 31) هيچ سوالی را بی جواب نگذاریم
- 32) تا نفهمیدیم جواب ندهیم.
- 33) فقط روی منافع خود فکر نکنیم.
- 34) خوشحالی زیاد بروز ندهیم.
- 35) بالغزش طرف اورا نکوبیم.
- 36) کلام را با کلمات منفي شروع نکنیم.
- 37) بدون ايجاد زمينه رواني طرح موضوع نکنیم.
- 38) با مسائل تنش زا شروع نکنیم.
- 39) بخاطر دفاع از متعلقين ملامتشان نکنیم.
- 40) مسائل انساني و عاطفي را فراموش نکنیم.

نبایدها

- 41- تجاوز به حریم اشخاص نشود.
- 42- تقابل ایجاد نکنیم.
- 43- از بسیاری از امکانات محرومیم.
- 44- تسلیم ترندها نباید شد.
- 45- بدون درک کامل نمیتوان ادامه داد و تصمیم گرفت.
- 46- بعد از چنبره آن گیر خواهیم افتاد.
- 47- .....
- 41) وارد مسائل خانوادگی و شخصی نشویم
- 42) وارد مسائل سیاسی و مذهبی نشویم.
- 43) تلفنی مذاکره نکنیم.
- 44) از بن بست نترسیم.
- 45) اگر نفهمیدیم از سوال خجالت نکشیم.
- 46) قول بی اختیار ندهیم.
- 47) .....